บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา โดยจำแนกออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคที่ 1 ว่าด้วยเรื่องตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียน และภาคที่ 2 ว่าด้วยลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับรายละเอียดในแต่ละภาคประมวลได้ดังนี้

ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียน

นิสิตนักศึกษาที่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาได้แล้ว น่าจะเรียนได้สำเร็จ เพราะเชื่อว่าคะแนนที่ได้จากการสอบ สามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้ [1] แต่ตามความเป็นจริงแล้ว แม้สถาบันอุดมศึกษาจะพยายามสร้างหลักเกณฑ์การคัดเลือกอย่างดีแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏว่ามีนิสิตนักศึกษาที่ผ่านการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่กลับประสบความล้มเหลวในการศึกษามีจำนวนไม่น้อย สาเหตุของความล้มเหลวในการศึกษาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีอยู่มากมายขึ้นกับตัวประกอบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียนของนิสิตนักศึกษา ซึ่งได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาไว้ พอสรุปได้ดังนี้

สมจิตต์ จุฑารัตน์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชายและหญิง โรงเรียนชางกลปทุมวัน ผลการวิเคราะห์คะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนปรากฏว่า นักเรียนหญิงสามารถเรียนในแต่ละหมวดวิชา (วิชาสามัญ, วิชาสัมพันธ์และวิชาชีพ)

---

[1] Walter E. Wactjen, "The Prevention of Failure," NEA Journal 55:1966 pp. 37-40.

สูงกว่านักเรียนชาย[1] เช่นเดียวกับที่ เชลว์แฮมเมอร์ (Shellhammer) ทำการทดสอบความสามารถทางการเรียนของเด็กในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนหญิงสอบได้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายเกือบทุกแขนงวิชาที่ทำการสอบ[2] และเวอท (Werts) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียนระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 127,125 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีจำนวนนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงใกล้เคียงกัน แต่พวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีนักศึกษาชายมากกว่านักศึกษาหญิง[3] นอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างเพศยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการแก้ปัญหา โดยทำการศึกษากับนักศึกษาวิทยาลัยซานดิอาโก สเต็ท (San Diago State College) ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่มีเนื้อหาครึ่งหนึ่งเป็นเรื่องราวการแก้ปัญหาที่มีเนื้อหาสำหรับเพศชาย อีกครึ่งหนึ่งเป็นปัญหาสำหรับเพศหญิง จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมพบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงใช้เวลาในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ[4] ซึ่งเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนโดย แฮนเสน และนูจาห์ (Hansen and Neujahr) ได้ทำการศึกษานักศึกษาเพศชายและหญิงที่มี I.Q. ใกล้เคียงกัน และมีความตั้งใจที่จะ

---

[1] สมจิตต์ จุฑารัตน์, "การเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโรงเรียนช่างกลปทุมวัน," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2511)

[2] Tom Shellhammer, "Girls Outperform Boys in State Test Result," California Education, 2 (March, 1965) p. 25-26.

[3] Charles E. Werts, "A Comparison of Male VS. Female College Attendance Probabilities," Society of Education 41, 1968.

[4] Ridchard G. Graf and Jeanne C. Riddle, "Sex Differences in Problem Solving as a Function of Problem Context," Journal of Educational Research, 65 (July-August, 1972) pp. 451-452.

เรียนสายวิทยาศาสตร์เช่นกัน พบว่าผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของเพศชายและหญิงมีความแตกต่างกัน[1] และ ดีล โวลเฟิล (Deal Wolfle) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศในการศึกษาระยะก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ว่า นักเรียนชายที่จบโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีสัดส่วนต่ำกว่านักเรียนหญิง (ชาย : หญิง = 45:55) แต่สัดส่วนที่เข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชายกลับสูงกว่านักเรียนหญิง[2] ทำนองเดียวกันเพศก็ยังมีผลต่อการสอบตกและการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้วจำนวน 100 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษากับสอบตกอย่างละ 50 คน โดยศึกษาผลย้อนหลัง เพื่อศึกษาว่าตัวประกอบใดที่ทำให้ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลปรากฏว่าเพศชายสอบตกมากกว่าเพศหญิง จากจำนวนผู้สอบเข้าวิทยาลัยได้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่เพศชายมี I.Q. สูงกว่าเพศหญิงที่สอบเข้าได้[3] ข้อค้นพบดังกล่าวนี้เป็นทำนองเดียวกันกับที่ ซิลเวีย เซาทาร์ด (Sylvia Southard) พบว่าเพศชายมักได้คะแนนสูงกว่าเพศหญิงในวิชาคณิตศาสตร์ แต่ได้คะแนนต่ำกว่าเพศหญิงในวิชาภาษาอังกฤษ[4]

---

[1] Richard Hansen and James Neujahr, "Career Development of Males and Females Gifted in Science," The Journal of Educational Research (Vol.68. No.1, September 1974) pp. 43-45.

[2] Deal Wolfle, "Educational Opportunity, Measured Intelligence and Social Background," Educational Economy and Society (5th, ed.) New York:The Free Press of Glencos Inc., 1969) p. 216.

[3] Lee. W. Yudin, Stephen I. Ring, Myra Nowakiwska, and Shirley H. Heinemann, "School Dropout or College Bound:Study in Contrast," The Journal of Educational Research (Volumn 67, No.2, October, 1973) pp. 87-93.

[4] Sylvia Southard. Odom, "Characteristics of Academic Successful Underqualified Students," Dissertation Abstract International (Vol. 36 No.10 April 1976) p. 6562-A.

จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับตัวประกอบด้าน "เพศ" ซึ่งเป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีผลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนแล้ว เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ยังพบว่า ตัวประกอบทางสถานศึกษา (School Factor) และตัวประกอบทางตัวนักเรียนเอง (Student Factor) มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา โดยเฉพาะตัวประกอบด้านเพศและอายุ มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาด้วย[1] ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ แรนดอลฟ์ ชาลส์ (Randolph Charles) ที่ว่าอายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญของนักเรียนมัธยมศึกษา แสดงว่านักเรียนที่มีอายุน้อยจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีอายุมากกว่า[2] และผลการศึกษาของ เฮอร์เบอร์ท ไรท์แฮนด์ (Herbert Righthand)[3] กับ สตราเบิล (Strable)[4] ซึ่งพบว่าอายุในตอนสอบเข้าได้รับการพิจารณาว่าเป็นตัวทำนายความสำเร็จทางการศึกษาอย่างหนึ่ง และนิสิตที่มีอายุอ่อนกว่ามักจะมีความสามารถและความสัมฤทธิผลสูงกว่าด้วย ทำนองเดียวกันกับการศึกษาเปรียบเทียบความสัมฤทธิผลทางการเรียนระหว่างนิสิตในกลุ่มอายุต่าง ๆ กัน พวกที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีลงมาจะมีความสัมฤทธิผลเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ผู้ที่มีอายุตั้งแต่25 ปี

---

[1] เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิผลทางการศึกษาของนิสิตปริญญาตรีทางการศึกษา," สูนย์ศึกษา, 17 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2514), หน้า 49-57.

[2] Randolph Charles. Dicken, "A Study of Factor Related to the Achievement of Adult Basic Education Learners," A Dissertation Abstract International, (August, 1974) p. 784-A.

[3] Herbert Righthand, "Identifying Technical Institute Dropouts," The Personal and Guidance Journal, XLIV:1965, pp. 68-72.

[4] E. Strable, "What About Warned Student ?" School and Society. 42:1935, pp. 581-584.

ขึ้นไป ความสัมฤทธิผลเป็นอันดับสอง แต่โดยทั่ว ๆ ไปแล้วนิสิตที่เข้าวิทยาลัยในระดับอายุปกติ หรือต่ำกว่ามีแนวโน้มจะเรียนได้ดีที่สุด [1] และจากการศึกษาของ เลเวนเบอร์ก ลินดา เฮเลน เมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยทำการศึกษากับนักศึกษาจำนวน 400 คน จากพื้นฐานที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำและปานกลาง โดยแบ่งตามเพศ ผลก็คือประสิทธิภาพในการประเมินความสามารถทางวิชาการด้วยตนเองของเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชาย และอายุก็เป็นตัวประกอบหนึ่งที่ทำให้การทำนายการประเมินความสามารถด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ [2]

ก ตามที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าตัวประกอบด้าน "เพศ" และ "อายุ" มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลทางการเรียนนั้น "อาชีพบิดามารดา" ก็เป็นตัวประกอบที่สำคัญอีกตัวประกอบหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมฤทธิผลในการเรียน ดังเช่นจากการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก ที่ศึกษาเปรียบเทียบตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ผลการวิจัยปรากฏว่า บิดามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงมีแนวโน้มที่จะมีการศึกษา และรายได้สูงกว่าบิดามารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในทางการเรียนต่ำ ส่วนในด้านอาชีพ พบว่าบิดาของนักเรียนทั้งสองกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ และค้าขายเป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ และมารดาของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีแนวโน้มที่จะทำงานนอกบ้านมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการ

---

[1] R.R. Pierson, "Age Versus Academic Success in College Student," School and Society 42:1935,pp. 581-584.

[2] Lynda Helen. Lenberg, "Accuracy of Academic Self Assessment and its Relation to Age, Sex, Achievement, I.Q. and Self esteem," Dissertation Abstract International, (Vol. 36, No. 11. May 1976), p. 7299-A.

เรียนต่ำ [1] และจากการศึกษาของ แกรเนทต์ (Granett) ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน กล่าวคือนิสิตนักศึกษาที่บิดาทำงานเกี่ยวกับงานเขียนหนังสือหรือวิชาการชั้นสูง จะมีอัตราการสำเร็จมากกว่านิสิตอื่น ๆ [2] คอปรา (Chopra) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพของบิดามารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอินเดีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในเมืองและในชนบทรวม 1,359 คน จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมพบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มที่บิดามีอาชีพที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้แสดงว่าอาชีพของบิดามารดาที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน ย่อมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกันด้วย และมีความสัมพันธ์ในทางบวก กล่าวคือ นักเรียนที่มีบิดามารดามีอาชีพรับราชการ หรือค้าขาย จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพรับจ้าง [3]

สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม อาชีพบิดามารดาเป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ซึ่ง บิดเวลล์ (Bidwell) ก็สนับสนุนข้อความดังกล่าวนี้ โดยแสดงให้เห็นว่าในสังคมอเมริกันนั้น ฐานะทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนของบุตร [4] และผู้ที่อยู่

005376

[1] วัฒนา พุมเล็ก, "การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2512)

[2] R.L. Granett, "Some Factors in College Success," Journal of Higher Education 6:1935, pp. 382-383.

[3] Sukhendra Lal. Chopra, "Parental Occupation and Academic Achievement of High School Students in India," Journal of Educational Research, 60 (April, 1967), p. 359.

[4] Charles Bidwell, "Sociology of Educational," Encyclopedia of Educational Research, 60 (April, 1967), pp. 359-362.

ในสังคมที่ต่างกัน มักจะประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาต่างกันด้วย[1]

ภูมิลำเนาหรือสภาพสิ่งแวดล้อมของภาคต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันโดยธรรมชาติ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะการสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยภูมิภาค นักศึกษาที่มาจากภาคต่าง ๆ ย่อมต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนต้องรับผิดชอบตัวเอง เพราะห่างไกลจากญาติพี่น้อง ซึ่งนักศึกษาที่มาจากภูมิลำเนาต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างกันในด้านการศึกษา ดังผลวิจัยของอารีย์ พรยุทธพงษ์ ที่ศึกษาเรื่องสัมฤทธิผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในภาคต่าง ๆ ของไทย คือ วิทยาลัยในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเขตส่วนกลาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างภาคละ 600 คน เป็นชาย 300 คน หญิง 300 คน ให้ทำแบบสอบวิชาวิทยาศาสตร์ และวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมแบบ 2 ทาง ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนฝึกหัดครูแต่ละภาคเป็นคู่ ๆ โดยวิธีของดันคัน ผลปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรการศึกษาแต่ละภาคมีผลสัมฤทธิทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05[2] นอกจากนี้ อบาดซี (Abadsi) ได้ทำการศึกษาชาวต่างชาติ 70 คน ที่เข้าศึกษาในปี พ.ศ. 2517-2518 พบว่าทั้งอายุ และภูมิลำเนา หรือภูมิภาคที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอลาบามา (Alabama)[3]

---

[1] นิโคลัส เบนานทท, "การพัฒนาเศรษฐกิจกับความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษา" แปลและเรียบเรียงจาก Economic Development and Equality of Educational Opportunity, โดย เสกสรรค์ ประเสริฐกุล, ศูนย์ศึกษา, 18 (มกราคม-กันยายน, 2515) หน้า 51.

[2] อารีย์ พรยุทธพงษ์, เรื่องเดียวกัน.

[3] Helen Abadzi, "Evaluation of Foreign Students Admission Procedure used at the University of Alabama," Dissertation Abstracts International, (June 1976 Vol.36 No.12), pp. 7754-A.

คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นตัวประกอบที่นักการศึกษาสนใจมาก คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการวิจัยเรื่องสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2510-2511 ซึ่งพบว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งคะแนนรวมและรายวิชามีความสัมพันธ์ และมีประสิทธิภาพในการทำนายผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 เท่ากับคะแนนรวม และคะแนนรายวิชาของคะแนนสอบคัดเลือก[1] และวาสนา พานิชการ ก็ได้ทำการวิจัยที่สนับสนุนการศึกษาที่ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นตัวแปรที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ โดยทำการศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2507 และ 2508 ได้ข้อค้นพบที่สำคัญว่า คะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้แทนคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ และคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยร่วมกันทำนายผลการศึกษาในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ดีกว่าคะแนนจากการสอบอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว[2] ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร [3]

---

[1] โพยม วรรณศิริ, "สภาการศึกษาแห่งชาติกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, 5 (มีนาคม 2514) หน้า 66.

[2] วาสนา พานิชการ, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภูมิภาค," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2510)

[3] ฉวีวรรณ พรหมสาขา ณ สกลนคร, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา[1] หรรษา สาหร่ายทอง[2] และ สายหยุด เขียวดอกน้อย[3]

ในต่างประเทศ ฟีเดอร์ (Danial Feder) กล่าวว่าคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นตัวทำนายเดียวที่ดีที่สุด[4] บ้างก็กล่าวว่าแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุดสำหรับการทำนายความสำเร็จในวิทยาลัยคือ คะแนนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ว่านโยบายในการให้คะแนนของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกันออกไปก็ตาม แต่คะแนนที่ได้จากโรงเรียนมัธยมศึกษาก็ยัง

---

[1] ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2510)

[2] หรรษา สาหร่ายทอง, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

[3] สายหยุด เขียวดอกน้อย, "การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผลการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2507 และ 2508 กับความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510)

[4] Danial Feder, "Intriguing Problems of Design in Predicting College Success" Educational and Psychological Measurement, 25 (1965) pp. 29-37.

ถือว่าเป็นดัชนีที่สำคัญต่อการเรียนในวิทยาลัย ซึ่ง กิสติ (Giusti) ก็สนับสนุนโดยศึกษาและหาตัวทำนายความสำเร็จของการเรียนในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย พบว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาเป็นตัวทำนายความสำเร็จในการเรียนในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยได้[1] ในปีพุทธศักราช 2502 เอดมินสตัน และ โรเดส (Edminston and Rhoades) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายสัมฤทธิผลทางการเรียนและการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ได้ยืนยันพบว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับคะแนนสัมฤทธิผลทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ (r = .66) ยิ่งไปกว่านั้น คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับตัวแปรคะแนนทดสอบต่าง ๆ 5 ชนิด มีความสัมพันธ์กันสูง (r = .83)[2] ผลการวิจัยดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยของ เบอร์แทรนด์[3] (Bertrand) และ วิลเลียม แพสสัน[4] (William Passans) เป็นต้น นอกจากนี้ อัลมา เฮเบล (Alma Hebel) ได้ศึกษาถึงตัว

---

[1] J.P. Giusti,"High School Average as A Predictor in College Success:A Survey of the Literature" College and University 39:1964 pp. 200-209.

[2] R.W. Edminston, and Betty Jane Rhodes,"Predicting Achievement", Journal of Educational Research, 52 (January, 1959) pp. 177-180.

[3] J.P. Bertrand,"Relation Between High School Average Grade and Academic Achievement of Agricultural, Agricultural and Mechanical College of Texas," College and University 30:1955 pp. 166-181.

[4] William R. Passans,"Predictive Validities of the ACT, SAT and High School Grades for first Semester GPA and Freshman Course," Educational and Psychological Measurement, 27 (1967) pp.1143-1144.

ทำนายความสำเร็จในการเรียนของโปรแกรมการศึกษาวิชาการพยาบาล ซึ่งผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวทำนายความสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาพยาบาลได้ [1] และ โจเซฟ (Mula Joseph) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่จะทำนายความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย (The Pennsylvania State University) สรุปได้ว่าคะแนนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) สูงสำหรับกลุ่มนักศึกษาผิวขาว [2]

นอกเหนือจากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ดันแฮม (Dunham) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจและตัวประกอบอื่น ๆ ที่ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าเพศ และคะแนนชั้นมัธยมศึกษาสามารถทำนายผลการเรียนในเทอมแรกได้ [3] ซึ่งได้รับการสนับสนุนข้อค้นพบโดย วอร์ธิงตัน และ แกรนท์ (Worthington and Grant) ที่ทำการศึกษาดูว่าองค์ประกอบใดบ้างที่มีผลต่อสัมฤทธิผลทางการเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยยูทาห์ (University of Utah) จำนวนเพศชาย 270 คน และหญิง 990 คน ได้ข้อค้นพบสรุปได้ว่า ตัวประกอบที่มีผลเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ คะแนนชั้นมัธยมศึกษา เพศ รายได้ของครอบครัวเป็นสำคัญ [4]

---

[1] Alma Hebel. Haglund,"Predicting Success in Collegiate Nursing Programs," Dissertation Abstract International, July 1976, p. 64-A.

[2] Joseph A. Muia,"Predictors of Academic Success for Specially Admitted College Freshmen Students," Dissertation Abstract International, (Vol. 37 No. 2 August 1976), p. 836-A.

[3] Randall B. Dunham, "Achievement Motivation as Predictive of Academic Performance:A Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research, (Vol. 67 Sep. 1973), pp. 74-75.

[4] Lois H. Worthington and Claude W. Grant,"Factors of Academic Success:A Multivariate Analysis," The Journal of Educational Research, (Volume 65, No.1, September 1971) pp. 7-9.

สุวิทย์ สมานมิตร ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมปลายปีที่ 1 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา พอสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และการเลือกคณะที่กำลังศึกษา กล่าวคือนักศึกษาหญิงจะมีผลสัมฤทธิทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาที่มีอายุอยู่ในกลุ่มต่ำสุดคือ 17½-19 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่น ๆ นักศึกษาที่มีอายุสูงสุด (ตั้งแต่ 23½ ปีขึ้นไป) มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารองลงมา ส่วนนักศึกษาที่มีอายุปานกลาง (21-23½ ปี) ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของประชากรที่ศึกษา ปรากฏว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำสุด นักศึกษาที่ได้คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในชั้นปีที่ 1 สูง ตามไปด้วย และสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ การเลือกคณะที่กำลังศึกษาต่อแสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่เลือกคณะที่กำลังศึกษาเป็นอันดับแรกมักมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่าพวกที่เลือกอันดับอื่น โดยเฉพาะอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย ส่วนปัจจัยในด้านภูมิลำเนา และอาชีพบิดามารดา ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันในทางสถิติแต่อย่างใด แต่ก็มีแนวโน้มให้เห็นว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่มาจากภาคอื่น ๆ และนักศึกษาที่บิดามารดามีอาชีพทางเกษตรกรรม และรับราชการ พอแสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักศึกษาที่บิดามารดามีอาชีพค้าขายและอื่น ๆ และยังได้ค้นพบอีกว่าตัวประกอบด้านเชื้อชาติ คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย ประเภทของโรงเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับการศึกษาของบิดา รายได้ของครอบครัว ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาแต่อย่างใด [1] และ มาร์ก (Mark) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญา บุคคลิกภาพ

---

[1] สุวิทย์ สมานมิตร, "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มิถุนายน 2515), หน้า 95-96.

และผลการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียพบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้นิสิตต้องออกจากมหาวิทยาลัยก่อนจบการศึกษาคือ คณะวิชาที่เรียนในปัจจุบัน ไม่ใช่คณะวิชาที่เขาเลือกเรียนในอันดับแรก [1]

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีตัวประกอบอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างทางผลสัมฤทธิทางการศึกษาของนักศึกษาอีก เช่น ความพร้อมของผู้เรียน คุณวุฒิ ประสบการณ์ของครูผู้สอน สภาพในห้องเรียน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และประเภทของโรงเรียน [2] สวนตัวประกอบที่ก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา ในด้านการสำเร็จหลังกำหนดเวลาของหลักสูตร และการตกออกกลางคัน ในประเทศอาเซีย ได้แก่ตัวประกอบเชิงเศรษฐกิจและสังคม เช่น ความยากจน การมีสุขภาพที่ไม่ดี การใช้แรงงานหนักที่บ้าน ความจำเป็นในการครองชีพ ทัศนคติทางลบที่ผู้ปกครองมีต่อการศึกษา และวัฒนธรรมอื่น ๆ และตัวประกอบเชิงการศึกษา ซึ่งได้แก่หลักสูตรที่ไม่เหมาะสม วิธีการสอนและการเรียนที่ไร้สมรรถภาพ ระบบการวัดผลที่มีจุดอ่อน การให้บทเรียนและกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน การขาดแคลนตำราเรียน อุปกรณ์การศึกษาและการบริหารที่ไม่ได้ผลดี [3]

---

[1] Mark Edmond, "Students Perception of College Persistence and their Intellective Personality and Performance Correlates," Journal of Educational Psychology 58, 1967 pp. 210-220.

[2] สุพจน์ ประเสริฐศรี, "ความไม่เสมอภาคในโอกาสการศึกษาการกดขี่ที่มองเห็น," ศูนย์ศึกษา, 20 (ตุลาคม 2517), หน้า 87.

[3] Technical Seminar on "Educational Wastage and School Dropout,"(Bangkok 5-12 September 1966), Final Report, pp. 4-6.

ตัวประกอบที่สามารถใช้เป็นตัวทำนายผลสำเร็จในการศึกษา ตามรายงานการวิจัยของ เกราด ฟรานซิส (Gerard Francis) ที่ศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 70 คน พบว่าคะแนนเชาว์ปัญญา (I.Q.) และคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) เป็นตัวทำนายผลสำเร็จในการศึกษา ในโปรแกรมการศึกษาด้วยตัวเองได้[1] และ ฮาร์เลย์ (Harley) ยังพบว่าการศึกษาของบิดามารดา แรงจูงใจในการเรียนรู้ ช่วยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาได้เช่นกัน[2] และเพศคะแนนเฉลี่ยสะสม (G.P.A.) ของประสบการณ์ตั้งแต่เด็ก ตลอดจนการแบ่งชั้นเรียนย่อย ก็เป็นตัวประกอบที่ใช้ทำนายสัมฤทธิผลทางการเรียนในวิทยาลัยได้อีกเช่นกัน[3]

---

[1] Gerard Francis. Deluca, "An Investigation of the effectiveness of Inteligence Quotient, G.P.A. Intellectual effeciency and responsibility as predictors of the degree of success in a social studies program ofindependent study," Dissertation Abstracts International (Vol 37 No. 1 July 1976). p. 58-A.

[2] Steven Joseph. Harley, "The Relationship Between a Selected series of Variables and Academic Achievement among first and fourth graders," Dissertation Abstract International , (Vol. 37 No. 1 July 1976). pp. 42 A-43 A.

[3] Suzanne P. Wiviott and Diane S. Pollard, "Background, Section, and Student Evaluation Variable as Predictors of Achievement in a College Course," The Journal of Educational Research (Vol. 68 No.1 September 1974), pp. 36-42.

จากการศึกษาค้นคว้า และการวิจัยดังกล่าวที่เสนอมานี้ พอสรุปได้ว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ตัวประกอบจากตัวนักศึกษา ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ภูมิลำเนา คะแนนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ความสนใจในการเลือกคณะที่ศึกษา ตัวประกอบจากสภาพทางครอบครัว และปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษาได้แก่อาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ปัญหาที่นักศึกษาประสบเช่นปัญหาทางครอบครัว ที่พัก สุขภาพ การเงิน การเรียน และตัวประกอบที่เกี่ยวกับสภาพการศึกษา และสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบการเรียนการสอน หลักสูตร และระบบการวัดผล

ลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและเชียงใหม่

ในปีพุทธศักราช 2514 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้วิจัยประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในส่วนภูมิภาคขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิผลในการผลิตบัณฑิตของการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา การวางแผนกำลังคน และการจัดสรรงบประมาณการศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยอยู่ช่วงเวลาตั้งแต่ปีการศึกษา 2507 ถึงปีการศึกษา 2517 และครอบคลุมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตสงขลา) ซึ่งในที่นี้จะกล่าวสรุปเฉพาะผลการวิจัยที่เกี่ยวกับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาและประสิทธิภาพทางการผลิตบัณฑิต ตลอดจนการสูญเสียของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เท่านั้น

ลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่านักศึกษาสาขาเกษตรศาสตร์ เป็นสาขาที่มีนักศึกษาเรียนสำเร็จสอบได้ตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา (4 ปี) สูงกว่าสาขาอื่น ๆ, โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 61 ส่วนสาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีนักศึกษาเรียนสำเร็จสอบได้ตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 54 และ 38

ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่สำเร็จสอบได้ตามหลักสูตรหลังกำหนดเวลาของสาขาวิศวกรรมศาสตร์ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 36 ซึ่งสูงกว่าสาขาศึกษาศาสตร์และสาขาเกษตรศาสตร์มาก (ร้อยละ 20 และ 18 ตามลำดับ) ในด้านการตกออกกลางคัน ปรากฏว่านักศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่ออกกลางคัน โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 27 และ 25 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์มีเพียงร้อยละ 21 เท่านั้น ในแง่ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต และการสูญเสียของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่าสาขาเกษตรศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตใกล้เคียงกันคือ โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 80 แต่สาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีประสิทธิภาพนี้โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 73 อัตราการสูญเสียโดยเฉลี่ยของเกษตรศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ มีร้อยละ 18, 8, 20 และ 27 ตามลำดับ

ลักษณะการสำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า สาขาศึกษาศาสตร์เป็นสาขาที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จสอบได้ตามหลักสูตร ตามกำหนดเวลา โดยเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 90 สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ เป็นสาขาที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จสอบได้ตามหลักสูตร ตามกำหนดเวลาโดยเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80 คือ ร้อยละ 89, 86 และ 83 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ สาขาเทคนิคการแพทย์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ มีอัตราร้อยละนี้ประมาณ 75, 70, 63 และ 48 ตามลำดับ การสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาพบว่าสาขาเทคนิคการแพทย์ เป็นสาขาที่มีนักศึกษาสำเร็จในลักษณะนี้โดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 21 สาขาเกษตรศาสตร์ร้อยละ 18 สาขาวิทยาศาสตร์ และพยาบาลร้อยละ 13 สาขาสังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ร้อยละ 10 สาขามนุษยศาสตร์โดยเฉลี่ยต่ำกว่าสาขาอื่น ๆ คือประมาณร้อยละ 6 ส่วนด้านการตกออกกลางคัน สาขาศึกษาศาสตร์เป็นสาขาเดียวที่มีอัตราร้อยละของนักศึกษาที่ตกออกกลางคันต่ำมาก หรือแทบไม่มีเลย ในขณะที่สาขาวิทยาศาสตร์ และเทคนิคการแพทย์ มีอัตราร้อยละโดยเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 17 และ 16 ตามลำดับ ส่วนสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว มีอัตราร้อยละโดยเฉลี่ยประมาณ 4-7 ในด้านประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตและ

การสูญเสียของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ปรากฏว่า สาขาวิชาที่มีหลักสูตร 4 ปี โดยเฉลี่ยมีอัตราร้อยละของประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสูงกว่าร้อยละ 80 ยกเว้นสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสาขาที่ยังมีข้อมูลไม่เพียงพอในการศึกษา ส่วนอัตราร้อยละของการสูญเสียของสาขาศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ มีค่าใกล้เคียงกันคือโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5, 5, 6, 6 ตามลำดับ ส่วนสาขาเกษตรศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ มีอัตราการสูญเสียค่อนข้างสูง โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 13, 16 และ 18 ตามลำดับ [1]

จากรายงานสรุปผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มี 3 ลักษณะ คือ การสำเร็จการศึกษาสอบได้ได้ตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลา การสำเร็จการศึกษาสอบได้ได้ตามหลักสูตรหลังกำหนดเวลา และการไม่สำเร็จการศึกษาหรือการตกออกกลางคัน ซึ่งสองลักษณะหลังนี้เป็นการสูญเปล่าทางการศึกษาทั้งในด้านงบประมาณ กำลังคน ตลอดจนทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้เพื่อการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคที่มุ่งผลิตกำลังคนเพื่อออกไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาตัวประกอบที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข ระบบการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการลดจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา และตกออกกลางคัน ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาภูมิภาค และใช้ในการแนะแนวการศึกษาได้ด้วย.

---

[1] ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, รายงานสรุปผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2507-2519.